

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponkint.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fl. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor.

Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

DR. FRANCISZY LAJOS.

Társzerkesztő:

DR. KASZALA JÁNOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. sz.

Hirdetések árai: Egy háromhasábos petitsor ára 16 fillér. Többszöri közlésnél árkedvezmény.

Hivatalos hirdetések 100 szögig 4 kor., minden további szó 4 fill.

A parlamenti küzdelem.

Nyitra, júl. 22.

Egy évi nyugodt parlamenti munka után újra megakadt az országgyűlés gépezetének kereke. Az ellenzék a véderőről szóló kormányjavaslatot minden rendelkezésére álló eszközzel megbuktatni igyekszik, a mi természetesen a kormány sorsát is megpecsételné.

Az obstrukció egy olyan fegyver, melyhez komoly politikusok nem nyulhatnak ott, a hol alkotmányos élet uralkodik. Magyarországon azonban a múlt évi országos képviselőválasztások óta alkotmányos élet nincs és nem is lehet, mert az a párt, mely a kormányt és az uralkodó politikát fentartja, alkotmányellenes erők közrehatásának köszöni létét.

Szomorú valóság, hogy Magyarországon pénzzel, hatalmi eszközökkel és csendőrszuronyokkal parlamenti többséget lehetett összehozni, ezt a tényt el kell ismernünk, de olyan ember nincs ebben az országban, a ki be tudná bizonyítani, hogy ez a többség a nemzet akaratát képviseli. A gyengeség emberei, a százszekereket tevő rabszolgák, elkiáltották

magukat Domitján kertjeiben: Üdv az isteni Cézárnak, általa virul a haza! De ki tartotta ezt a népszavának, a hizelgő szolgálalkúságra nevelt és megfélemlített emberek szájából elhangzott üdvözlőkiáltást ki vehette volna a népakarat megnyilatkozásának?

S ha egyszer egy országban nincs meg a módja és a lehetősége annak, hogy a népakarat igazi kifejezésre jusson, akkor ott csak abszolutisztikus kormányzat lehetséges. Mindegy azután vajjon az abszolutisztikus hatalmat egy ember, vagy egy egész párt gyakorolja. De alkotmányosítást játszani egy ilyen országban, azt hirdetni, hogy a parlamenti többség a nemzet bizalmának letéteményese s az ellenzék kötelessége betartani a parlamenti elv lényeges szabályát, a többség akarata előtt való meghajolást, nem vezethet másra, mint az ellenzéknek végső elkeseredésére, a miből a lehetetlen, az obstrukciós parlamenti helyzetek keletkeznek.

Nem kell más egy ilyen helyzetnek a létrejövételéhez, mint egy önkényes kormányeselekedet, vagy egy igazságtalan és súlyos törvényjavaslat.

A jelen esetben egy igazságtalan és súlyos törvényjavaslat kényszerítette az ellenzékot a végső ellenállásra. Nagy igazságtalanság rejlik abban, hogy akkor, midőn a nemzettől pénzben és vérben a legnagyobb áldozatokat követelik, még azokat a követeléseinket sem teljesítik, melyek a kiegyezési törvényben birják jogi alapjukat. Hasztalan adta ki gróf Tisza István a jelszót, hogy ha a hadseregnek fejlesztésre vanszüksége, ő az ahoz szükséges eszközök megadását nem köti feltételekhez, nem teszi azokat függővé a nemzeti vívmányoknak nevezett kivánságok teljesítésétől, hanem feltétlenül adja meg a hadseregnek mindazt, a mire szüksége van, mert hiszen azt tulajdonképpen magának az országnak, a nemzetnek adjuk meg.

Tiszta volna ennek az érvelésnek az igazsága, ha nálunk a dualisztikus egyenlőség teljes mérvben érvényesülne a hadsereg kebelében és ha nem vált volna tapasztalattá az a tény, hogy minden egyes lépést a dualisztikus egyenlőség felé, főképp a hadsereg körében paktumokkal kell kialakítani vagy ellenállással kicsikarni.

„A NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCAJA.

Gründl.

Írta: **Verner László.**

Gründl! Ez az ur nyole nappal ezelőtt meghalt Budapesten a legnagyobb betegségben. Szíves olvasóm! Ne méltóztassék a kolerára gondolni, mert Gründl nem ebben a ragadós betegségben halt meg, hanem abban, a miben Budapesten, meg másutt, mindenütt sorvadnak a tisztviselők, — az adósságban.

Az adósságainak halottja Gründl Imre, a ki az államvasutaknál ellenőr volt. Most már nem beteg. Meggyógyította a revolver, a mivel kioltotta életét. Beszűntette lázas agyának gondolatait, azokat a csunya gondolatokat, a melyeknek csak az volt a tárgya, hogy hol van még szövetkezet, a hol — adnak; hogyan lehetne kiszorítani a házbért, vagy lekönyörögni a háziurat, hogy várjon; miből kellene cipőt venni a gyerekeinek? Ezek és e fajta zsibbasztó, őrlítő gondolatok elveték a szerenesetlen ember nyugalmát, kedvét, lelkének békességét, munkarejét, kötelességszeretetét és karrierjét.

Ismerjük a tisztviselők világában a be-

tegségnek ezeket a fázisait. Kezdődik fizetési előleggel, egy-két szegénylős szivességi váltóval; aztán ez nő, mint a lavina. Következik a karrier ütközőköve: a fizetésletiltás. Most már az illető jegyes. Kényes, pénzkezeléssel járó, pontosságot igénylő hivatalra nem való. És nem is teszik. Az illető tudja ezt és vérzik a szíve, mert hiszen nem is tehet róla. Sok a gyerek, betegség, egyéb emberi nyomorúságok okozták az eladósodását, a fizetés letiltást, a fűtől-fától való apró kölesönöket, a hivatalnok társak félelmét, ha sápadt arcát, alázatos alakját látják s hebegő szavai elől kitérni szeretnének. Nincs ennél szomorúbb kortűnet.

Radó Sámuel dr. a rapszodikus stílusú publicista éppen most adott ki egy genialis tanulmányt „Népies politika” címen. Ebben a haldokló bankár esetét fagyasztóan írja le. A beteg bankár arra ösztönzi kezelő orvosát, hogy szerezzen neki egy szegény ördögöt, a ki kétszáz ezer koronáért átengedné ömlasztani a maga egészséges vérért a bankár petyhüdt, megromlott véredényeibe, hogy új életre keljen a gazdag a szegény ördög élete árán. Az orvos rááll.

Nem is nehéz keresni önteláldozó család-

apát, a Gründl-ek sorából, ezek már ugyanis halálra vannak szánva és a kinek éppen kapóra jön a megváltó, a nagy, soha nem remélt summa. Hamar talál egy ilyen Gründlt, a ki rááll arra, hogy egészséges vérért a bankárnak eladja 200,000 koronáért. S maga meghal. Reggel 9 kor fog az operáción megjelenni. Boldogan lépked egész nap. Kedvtelve tekint végig koplaló gyermekein s gondolatai délibábos ködben, rózsaszinben kóvályognak, azt színezve ki, hogy az ő élete árán hátrahagyott családja micsoda jólétnek fog holnaptól kezdve örvendeni.

A boldog ember azonban nagyon vigyázatlan. Kikottyantja nagyobb gyermekeinek, hogy mi vár rájuk és mi vár rá. Azok pedig egy csöppet sem örülnek a vérszes fordulatnak. Valamennyi keserves sirásra fakad s könyörög, hogy a rettenetes szándékot nehogy véghez vigye. Az ember ellágyul, visszaviszi a pénzt s mintán visszavitte, alig hogy újra hajlékába toppan, ott találja a — végrehajtót. Felírja az mindenüket. Látja ezt legnagyobb leányának vőlegénye, a ki sápadtan feláll, mentegétdzlik és akárhogy leplezi is, nyilvánvaló a viselkedése. hogy többet a nyomornak erre a tanyájára be nem lép. Oda a parthie. A leány

A paktálásra és az ellenállásra pedig csak akkor kínálkozik alkalom, a mikor a hadvezetőség egy—egy új és a nemzetre újabb terheket hárító javaslattal lép elő. Amit a paritás dolgában eddig elértünk, az mind ilyen paktumoknak, vagy ilyen ellenszegülésnek az eredménye.

Ilyen viszonyok között nálunk hazafias kötelesség és egyuttal állampolgári feladat is rákényszeríteni a döntő katonai köröket arra, hogy nemzeti igényeink érvényesülésének a hadsereg kebelében teret engedjenek s ha ezt olyankor nem tesszük, a mikor a hadvezetőség a legsúlyosabb áldozatok egész tömegét kívánja a nemzettől, kisiklik kezünkől az egyetlen fegyver, a mellyel a dualisztikus alapszervezetben rejlő jogainknak az elismerését kivívhatnánk.

A többségnek volna első sorban szigorú kötelessége és nemes feladata az, hogy az ilyen alkalmakat a nemzeti jogok érdekében kizsákmányolja, de ha a többség nem teljesíti ezt a kötelességet, átháramlik az az ellenzékre, a mely a jelen esetben a küzdelmet a végletekig fogja vinni, mert tudja, hogy ha a katonai körök akarata minden nemzeti rekompensáció nélkül keresztül vitetik, nem lesz több hatalom, a mely a hadseregben nyelvünknek és nemzeti érdekeinknek jogos mérvben érvényt szerezni képes volna.

Ebben van a lélektani és alkotmányjogi alapja a megkezdett nagy parlamenti küzdelemnek s ebben bírja magyarozatát az a körülmény, hogy ezt a küzdelmet nem egy párt, hanem az egész ellenzék állja és vivja.

A legnagyobb nemzeti vagyon — játékszer. Magyarország legnagyobb nemzeti vagyona, a mezőgazdaság, más országoké az ipar, ismét másoké a kereskedelem. De

ájultán esik össze. A vonagló apa pedig vissza rohan a bankárhoz, lázasan szakad ajkán a szó: „Megmentem a családomat, feláldozom az életemet.” Oda ér a bankár palotájához s riadtan látja, hogy ennek oroztatáról fekete zászló leng. A szegény koldus későn érkezett; a bankár már kiszenvedett. Mit csináljon egyebet? Nem ér az ő rongyos élete semmit, és most már agyonlővi magát — ingyen.

Radónak e fagyasztó karképét miképpen applikáljuk a Gründl esetére? Bolond revolver golyó, amely kioltotta az üldözött lelkű, eladósodott tisztviselő életét, te vagy a bankári palota fekete zászlója. Ha a szél nem lengetne olyan szilajon, ha még tudnánk ebbe a Gründlbe új vért eresztetni, talán valahogy halálodnak nyomorult okozóján az eladósodott voltodon is segítenénk. Hiszen mi felette nagy humanisták vagyunk. Élénken emlékezünk arra, hogy annak a postaszolga feleségének, aki nyomorában a minap elmetszette a gyerekeinek nyakát, aztán magát is átexpediálta a másvilágba, ahol nincs házbér, nincs éhség, a felsőbbség a szörnyű eset hírére néhány száz koronát küldött az özvegynek. De biz ez, valljuk be, elkésett humanizmus, mely az elmetszett torkú gyerekek életét fel nem támasztja soha többé.

nines olyan ország a világon, mely az ő nemzeti vagyonát nem védené szigorú, sokszor drákói törvényekkel. És minél értékesebb a nemzeti vagyon, annál erőteljesebb, annál hatásosabb védelemben részesül.

Csak Magyarországon van kiszolgáltatva az ország létalapját alkotó nemzeti vagyon, a mezőgazdaság játékszerül a spekulációnak. A gabonatözsden a mezőgazdasági termények árait úgy állapítják meg, mint hazard kártyajátéknál a kasszatételeket. Nem a fogyasztó piac szükséglete szabja meg az árakat, hanem a hausse-irányzat, a fizetésképtelenségek és kényszereladások. Exekutálják a fizetésképtelen cégek érdekelttségét, meglanyhul az irányzat s amily arányokban ömlik a papíros buza a piacra, olyan arányokban esökken a valódi buza ára.

A 22 koronás buza nem sokáig tarthatta magát, a múlt héten már 21 korona 80 fillérre esett le és a többi cikkek ára is esökkent. A jó termés hírei állandóan lanyhítják a tözsde irányzatát s az a közel 4 korona különbség, mely az ideai és a múlt évi októberi búzajegyzések között mutatkozik rövidesen elfogy, habár teljesen bizonyos, hogy olyan kedvező nem lesz a termés, hogy az olesó árakat indokoltá tenné.

Az áldott magyar földnek egész termése, létünknek és vagyonunknak legszilárdabb alapja, az ország lakosságának nagy többségét alkotó gazdaközönség a tözsde szerenesejátékától függ, ha nyer, ha vesz a játékos, mindig a gazda zsebére megy a játék, egyesek nyeresége, egyesek vesztesége végső eredményben mindig a termények árának leszorítását idézi elő. A fedezetlen határidő üzlet szabadalmazott mesterség, engedélyezett fortély a termelők megkárosítására.

Hogy minő gyenge és szervezetlen még mindig az ország gazdaosztálya, az éppen abból tűnik ki legjobban, hogy bár ez osztály szolgáltatja a képviselőválasztók nagy többségét, még azt sem tudta elérni, hogy az általa megválasztott képviselők a tözsdejáték ezen erkölestelensége és nemzetrontó veszedelme ellen egy emberként sorakozzanak.

Érdekes közgyűlés.

Szakoleza, július hó.

Szakoleza városnak társadalmi és városi közölete egy idő óta bővelkedik érdekes mozzanatokban, de jellemző tanulságokban is.

Azt a kis patakot, mely a szívet hajtja, ha egyszer kiapadt, ki nem pótolhatja óceánja a vérnek.

Gründl, szegény Gründlek. A ti életetek mégis leginkább a kor hívsága kívánta. A széles kalap, a sevről cipő és társai Ezek a kényszerítő társadalmi cafrangok, amelyeknek a legkisebb fizetésű tisztviselő is kényszerítő rabja, koldusa és vértanuja. Fog-e ez valaha változni? Egyszerűség lakásban és ruházatkodásban, a társadalmi igények visszafejlesztésében bizhatunk-e ezekben valaha? Mert ameddig így lesz, ahogyan ma van, addig a Gründlt kipusztító betegség sűrűn fogja szedegetni áldozatait és közbeesőleg fel fogja virágoztatni az uzsorás hitelezők szövetkezeteit.

Rokonszámok.

I.

Bende Imre nyitrai püspök élettörténetéből.

1824: Született.

1

8

9

3

Másodszor látta Nyitrát bevonulván, mint nyitrai püspök.

1845: Először jött Nyitrára, mint beteg kispap Rudnóra menet.

A városnak f. évi június hó 23-án tartott közgyűlése is olyan mozzanatokot tárt fel, melyekből messze menő következtetéseket lehet vonni az ezidő szerinti uralkodó országos és vármegyei kormányzat irányaira.

Az említett képviselőtestületi közgyűlésen a napirend 4-ik pontját képezte a törvényhatósági határozat közlése a városi tiszti ügyész tiszteletdíja tárgyában. Minthogy a törvényhatóság megsemmisítő határozata a város autonóm jogait sérti s minthogy a képviselőtestület honorálni óhajtja ügyészét, amiért egy majdnem 200 ezer korona értékű vagyont juttatott a városnak egy végrendelet erőltetési per sikeres befejezése által, a képviselőtestület a törvényhatóság határozata ellen *felebbezést* jelentett be.

Ugyanezen közgyűlés alkalmával felebbezést jelentett be a képviselőtestület a törvényhatóságnak azon határozata ellen, mely megsemmisítette a városi képviselőtestület azon határozatát, mely szerint a város felbontja a Fortuna vadásztársasággal kötött bérleti szerződést, mert a vadásztársaság jogellenesen al-bérletbe adta az időközben megörült Koch Edének a terület egy részét s mert az ebből eredő per folytán az al-bérletbe adott területen senki sem vadászik s így a társaság szerződéses kötelezettségének nem tett eleget.

A városi pénzkészletek elhelyezése tárgyában hozott képviselőtestületi határozatot a törvényhatóság annak idejében megsemmisítette, mert a szakolezai takarékpénztár érdekelt igazgatósági tagjai is szavaztak e kérdésben. Ujból a képviselőtestület elé került a kérdés s ez alkalommal a képviselőtestület többsége a pénzkészleteknek a *Nyitrai Népbankba* való elhelyezése mellett döntött. Ezen határozat ellen a Szakolezai Takarékpénztári érdekelttség felebbezést jelentett be. Felemlítésre érdemes, hogy a *szakolezai evangélikus egyházközösség* is a közel múlt napokban egyhangulag elhatározta, hogy pénzeit a szakolezai takarékpénztárból kivesszi.

A r. t. városok polgármesterei országos egyesületének azon átirata tárgyában, mely szerint a drezdai nemzetközi kiállítás tanulmányozása céljából a város is képviselőtről gondoskodjék: a képviselőtestület dr. *Okányik* Lajos indítványára *egyhangulag* úgy határozott, hogy a szegényügy külföldön lévő rendezése érdekében az ügy tanulmányozása céljából a város polgármestere a drezdai kiállításra ki-

1847: Aldozópappá szenteltetett.

1

8

4

9

Káplánkodott

Prigleviczaszentivánon.

1869: Plébános lett Ujvidéken.

1886: Beszterezbányai püspökké nevezetett ki.

1

8

5

4

Plébános lett Ujfuttakon.

1904: Ő Felsője val. bel. titkos tanácsosa.

1886: Beszterezbányai püspök lett.

1

8

9

7

Aranymiséjét ünnepelte.

1911: Meghalt.

1886: Beszterezbányai püspök lett.

1

9

0

7

Gyémántmiséjét ülte.

1903: Ő Szentségének házi főpapja, pápai trónálló s római gróf lett.

küldetik azon utasítással, hogy a szegényügyet más németországi városokban is tanulmányozza.

Ugyanezen alkalommal a város tudomásul vette a város polgármesterének azon jelentését, mely szerint a Lisesini szőlőkertekbe vezető útra nézve hozott előbbi, de a törvényhatóság által megsemmisített határozatát, *fenntartotta*. Ezen út az, melyből dr. Mitták Jenő — az ad hoc kiküldött bizottság jelentése szerint — jókora területet elfoglalt s melyet e határozat értelmében kénytelen lesz a városnak visszaadni s a forgalmi akadályt képező kerítést eltávolítani.

Ruttkay Géza erdőmesternek a képviselőtestület dr. Okányik Lajos indítványára, rendkívüli és hatáskörébe nem tartozó városi munkálatok teljesítéseért 200 korona jutalomdíjat szavazott meg.

Igen érdekes volt dr. Okányik Lajosnak azon indítványa, mely szerint irjon át a városi képviselőtestület a kormányhoz, hogy esendőrségi erődítményre itt semmi szükség sincs, mert itt se nem ölnek, se nem gyilkolnak sem pedig egyéb ok nincs arra, hogy a rendészetet a város területén a megerősített esendőrség gyakorolja. Egyben kijelentette az indítványt tevő, hogy ezen esendőri kirendeltség alkalmazása a város autonóm jogait sérti, mert a rendészetet mindaddig, amíg a város a minisztériummal e kérdésben nem szerződött, csakis a városi rendőrség gyakorolhatja. Arra a kérdésre, hogy kinek intézkedésére rendeltetett ide esendőrség, a város polgármestere nem tudott felvilágosítást adni, de az egész város tudja, hogy ez a „vezető“ uraknak titkos munkája, kik féltik annak a borhajléknak az épességét, melynek kerítése a városi útba belenyúlik s amely most közlekedési akadályt képez az arra fuvarozó gazdaközönségnek. — *Igazán furcsa, hogy egy jogtalan foglaltság épségben tartása céljából Szakolezán még a karhatalmat is sikerül kérészkölni.* Az ember valóban gondolkodóba esik: jogállamban élünk-e, vagy kivételes törvények őröködnék-e Szakoleza város közönségének azon osztálya felett, mely a hatalom birtokának tudatában már több mint egy esztendeje féktelenkedik még magánjogi kérdésekben is?

Indítványt terjesztett elő újra dr. Okányik Lajos a tekintetben is, hogy a képviselőtestület rosszalását fejze ki azon tanácsdagokkal

1893:	Nyitrai püspökké neveztetett ki.
1	} Először jött Nyitrára, mint kalocsai-főegyházmegeyi beteges kis-pap Nyitrarudnóra utaztában és
8	
4	
5	
1911:	mint nyitrai püspök halt meg.

Rokonszámok.

II.

Gróf Batthyány Vilmos dr. nyitrai püspök élet-történetéből.

1870:	Született.
1	} Rómába küldetett tanulmányai folytatására.
8	
9	
6	
1894:	Áldozópappá szenteltetett.
1894:	Pappá szenteltetett.
1	} Általános püspöki helynök lett.
9	
0	
6	
1910:	Apostoli adminisztrátor.
1900:	Nyitrai kanonokká neveztetett ki.
1	} Apostoli adminisztrátor lett.
9	
1	
0	
1911:	Nyitrai püspök.

Összegezte: *Obsitos.*

szemben, kik megtagadták azon helyhatósági bizonyítványok kiállítását, melyek az ország. képviselőválasztási listába történt törvényellenes bevezetések orvoslására s a felszólamlások felszerelésére voltak szükségesek — és indítványozta, hogy azok ellen, kik ezen listának törvény- és jogellenes összeállításánál közreműködtek, a fegyelmi eljárás folyamatba tétele kérelmeztesse. Indokolta ezt az indítványát azzal, hogy Szakoleza város a vallás- és közoktatásügyi minisztérium és a hercegprimás által is jóváhagyott alapszabályok értelmében kegyuri jogait önkormányzatilag gyakorolja; az önkormányzatnak tagjai pedig a városi képviselőtestületnek r. kath. vallású tagjai; mint-hogy pedig a képviselőtestületi tagokat azok választják, kik az ország. képviselőválasztási listában mint választók szerepelnek, s minthogy az ez idei lista legalább 60—70 olyan választót tartalmaz, kiknek ehhez semmi joguk sincsen: ő, mint a r. kath. kegyúri önkormányzat elnöke és mint kath. plébános nem tűrheti, hogy az egyházi ügyekre befolyást nyerjenek olyanok is, kiket ez a jog meg nem illet. Az ily választói lista alapján megeshetik, hogy egyetlen egy r. kath. vallású képviselőtestületi tag sem jut be, vagy bejutnak „szabadon gondolkodó“ elemek, akik veszélyeztethetik az egyházi közérdekeket.

Ezen utóbbi indítványnak a tárgyalását a polgármester azon okból, mert a választói névjegyzék összeállításához a városi képviselőtestületnek — úgymond — semmi köze sincs, egyszerűen meg nem engedte.

Miután azonban ez a törvényellenesen összeállított lista a r. kath. autonómia jogaiba is belenyúl s a kettő között erős a kapcsolat: dr. Okányik Lajos a kegyurasági választmányi ülésben tette meg fenti indítványát s a feljelentések úgy a belügyminisztériumhoz mint a hercegprimáshoz már fel is terjesztettek.

Zsolnai levél.

Zsolna, 1911. július 19.

Igen tisztelt Szerkesztő Úr!

Többször keresem fel ily részint helyi-, részint közérdekű sorokkal, mert Zsolnát tartom nemesak Trencsénmegye, hanem a közeli jövőt tekintve az egész nyitrai egyházmegye legnevezetesebb gócpontjának. Nem is kell hozzá két évtized s városunk a nyugati Felvidék Kassája lesz virágzó iparánál, kereskedelménél, lakossága számánál és központi fekvésénél fogva. Azért érdemesnek tartom a városra azok figyelmét felhívni, kik a jövőbe is szeretnek nézni s a kik most könnyen elejét vehetnek sok oly bajnak, mellyel később megbirkózni majdnem lehetetlenség lesz. Értem ez alatt a most még embrió-fejlődésben levő, ellentétes szociális mozgalmaknak helyes mederbe terelését. Városunk lakosságának több mint kétharmadát ugyanis az ugynevezett kisebb existenciák (munkások, szolgák, kisiparosok, segédek stb.) teszik s ez az arány a jövőben sem fog megváltozni. E kis emberek társadalmi, szociális bajaival és szervezésével négy évvel ezelőtt kezdtek foglalkozni, a mikor a szociáldemokrácia nálunk is felütötte már a fejét. Ekkor alakult meg városunkban a keresztény szociális egyesület és az addig tengő hitelszövetkezet is ekkor kezdett nagyarányokban fejlődni. A szociáldemokraták alig rendelkeztek 50—60 taggal, míg a kis helyiséggel bíró ker. szoc. egyesület 650 tagját nem is birta befogadni. Ez évben azonban, jóllehet a hitelszövetkezet virágzik, majdnem megfordítva vagyunk a két ellentétes szociális szervezet számarányaival. A ker. szoc. egyesület tagjainak egykori nagy száma melynek fejlődnie kellett volna a harma ára olvadt be, míg a szociál-

demokratáké kivált a strájk óta ijesztően növekedik s nemsokára hálójába keríti a kisiparosok s a gyári munkások kétharmadát. Hogy fog kinézni akkor városunk, ha majd 3—4000 szoc. demokratája lesz, kik az ált. választójog kikerülhetlen behozatala után választói joggal is fognak rendelkezni? Mily hatással lesznek ezek a vidéki lakosság erkölcesire s eddig még szilárd vallásos meggyőződésére?

De hát mi az oka annak, hogy Zsolnán s általában a Felvidéken a szociáldemokrácia ez évi jelentésük szerint „örvendetesen terjed a tót nép között“, míg a keresztény szociális eszmék háttérbe szorulnak? Csak a főbb okokat hozom fel.

1. A megfelelő keresztény szociális sajtó hiánya. A besztercebányai „Nase Noviny“-nak, melyre nagy jövőt várt, kellő pártolás hiányában meg kellett szünnie. De megalakult helyette egy veszedelmes irányú tót szoc. demokratálap, a „Robotnické Noviny“ melyben viszonyítva még a „Slov. Tijzdennik“ és a „Lud. Nov.“ irányja is enyhe s melyet vallásellenes cikkei miatt a „Lud. Nov.“ is megtámadott. Minden nagyobb helyen, gyárban vígan árulják a tót munkások közt, kik lassankint magukba szívják a kis adagokban beadott mérget. Ennek ellensúlyozására okvetlenül szükségünk lenne egy keresztény szoc. hetilapra, mely első sorban az iparosok és munkások érdekeivel foglalkoznék.

2. Másik főoka az irány terjedésének a keresztény intelligencia határtalan nemtörődömsége a munkásnép érdekével és helyes irányú szervezésével szemben. Hogy várhatjuk pl. attól a reggeltől-estig katechizálással és lelkipásztorkodással elfoglalt 2—3 zsolnai lelkészről, hogy 3000 zsolnai munkás és iparos összes szociális szükségleteivel is törődjék, mikor e munkában a keresztény ügyvédek, orvosok, hivatalnokok nem akarnak segítségünkre lenni? Nyitrán már rég megalakultak a ker. szoc. szakszervezetek, jóllehet ott kisebb az iparosok száma, nálunk ez szóba sem jön, mert az uri osztálynak derogál leereszkedni a proletárokhöz. Nem gondolják meg az urak, hogy e részvétlenségnek gyászos következményeit ha ők nem is, de gyermekeik már meg fogják érezni.

Térjünk ki csak két nemrég épen Zsolnán előforduló eseményre.

A már említett „Rob. Nov.“ gúnyolódva kérde: hol voltatok ti ker. papok, ügyvédek stb. mikor a posztógyári munkásságot meg kellett védeni a strájk alkalmával a gyár vezetésével és a hivatalos hatalommal szemben? Kik védtek meg akkor a nép jogait? Két zsidó ügyvéd: dr. Márer Zsolnáról és dr. Ladányi Budapestről!

A másik esemény: Mult vasárnapon egy pár jobbérzelmű zsolnai iparos e pöffeszkedésre keresztény szoc. népgyűlést rendezett. Azonban egész Zsolnán *nem tudtak kapni tót szónokot*, a ker. szoc. központnak pedig csak magyar és német szónokai vannak. Ilyen a mi indolenciánk és nembánomságunk!

De hát mit tesznek a megyei urak a népért a nemzeti munka nagy idejében? Azok most rendkívül meg vannak elégedve a megyei közállapotokkal s ennek örömeire minduntalan ünneplik főnöküket, Szalavszky Gyula főispánt, ki zsolnai diszpolgárrá választása s areképenek leleplezése alkalmával így adott kifejezést meglepedésének: „Hálát adok a Mindenható-nak, hogy második főispánságom idején *Kánaán földjére* vezetett, miután első főispánságom alatt a sivatag minden nyomoruságát végig kellett szenvednem.“

Valóban a megyében senki sem zavarja a győzelmes *munka-párt nyugalmát*, miután a köztevékenység és a politika iránti érdeklődés

nálunk a fagypontra alá szállt. S a megye e békéstengődését a közállapotok fogják megsínyleni.

Hálásan köszönve a szerkesztő ur becses türelmét maradtam kiváló tisztelettel V. T.

Ujdonságok.

Azon t. előfizetőinket, a kiknek előfizetése f. é. júl. hó 1-én lejárt, tisztelettel kérjük az előfizetés megújítására, hogy a lapot továbbra is fennakadás nélkül küldhessük.

**„NYITRAMEGYEI SZEMLE”
KIADÓHIVATALA.**

Személyi hír. Czeizel Gábor prelátus, a nyitrai székes káptalan nagyprépostja f. hó 17-én több heti gyógykezelésre Reichenhallba utazott.

Egyházi kinevezés. Gróf Batthyány Vilmos dr. nyitrai püspök dr. Skrabik András püspöki ceremonáriust szentszéki jegyzővé nevezte ki. A püspöki aula legfiatalabb papjának ezen előléptetésével a megyés püspök úr azt az odaadó és készséges szolgálatot kívánta megjutalmazni, melyben aulájának ez a kedvelt papja mindenkor kitűnt. — A kitüntetett aulikust melegen üdvözljük.

Királyi elismerés. A király megengedte, hogy az 1910. év őszén fellépett kolera-járvány leküzdése körül teljesített sikeres szolgálataikért dr. Biringer Ferenc Nyitra vármegyei tisztifőorvosnak és báró Stummer Sándor Nyitra vármegyei nagybirtokosnak legmagasabb elismerése tudtul adassék.

Kinevezések. A pénzügyminiszter Bokros János adóhivatali tisztet a galgóczi m. kir. adóhivatalnál eddigi állomáshelyén való megmaradása mellett adóhivatali ellenőrré; Siposs Gyula szilágységi adóhivatali gyakornokot ideiglenes minőségű adóhivatali tiszté a galgóczi adóhivatalhoz kinevezte.

Áthelyezés. A vallás és közoktatásügyi miniszter Voláry Miksa trencsényi állami felsőbb leányiskolai r. tanárt eddigi minőségében a löseői állami felsőbb leányiskolához; Dormány Klára trencsényi állami felsőbb leányiskolai s. tanítónőt eddigi minőségében a pozsonyi állami felsőbb leányiskolához helyezte át.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter Madarász János szecsei kir. tanfelügyelőségi kirendeltséghez beosztott áll. elemi isk. tanítót a homonnai kir. tanfelügyelőséghez hasonló minőségben áthelyezte.

A honvédség köréből. A király Polónyi János nyitrai 14. honvéd gyalogezredbeli népfelkelési századosnak nyugállományba való helyezése alkalmából az őrnagyi címet és jelleget díjmentesen adományozta.

Az esztergomi főmegyéből. Lang Rudolf óturai esp. plebános Üzbéghe, Ernyey Pál nagylapási plebános Nagykereskénybe, Jarabek József leszétei káplán Bucsányba nevezett ki plebánosoknak. — Adminisztrátori minőségben küldettek: Avar István belobányai káplán O-Turára, Ravasz István bucsányi adminisztrátor Nagylapásra. Segédlelkészi minőségben kinevezettek: Molitor Tádé pozsonyi kapucinus Miavára, Drahos János komjáthi káplán Selmeczbányára. Az ujmisések közül Zsolnai Béla Leszétére, Ripper István Komjáthra küldettek.

Eljegyzés. Ifj. Lakits István szolgabíró, id. Lakits István dr. nemespanni nagybirtokos fia eljegyezte Mérey Ella urhölgyet, Mérey Lajos nyitrai ügyvéd, felsőköröskényi birtokos és a képviselőház volt alelnökének bájos leányát.

Az ünnepnapok számának apasztása. X. Pius pápa suprema disciplina kezdetű rendeletében a kötelező, vagyis a szentmise hallgatásával és a polgári munkától való tartózkodással megszentelendő ünnepnapok számát csökkentette. Tekintetbe véve a hazánkban szokásos ünnepnapokat az ezentúl megtartandó ünnepnapok közül kimaradnak: Karácsony, Husvét és Pünkösöd másodnapja, Kiszasszonynapja (sept. 8.), Gyertyaszentelő (febr. 2.) és Gyümöleselő Boldogasszony (márc. 25.), Úrnapja, mely a következő vasárnapra tétetik át és Szent István király napja, melyet szintén az utána következő vasárnapon kellene megülni.

A rendelet értelmében az egyes egyházmegyék püspökei amennyiben a régi állapot változatlan fentartását indokoltnak tartják, ez iránt kérésükkel a Szentszékhez fordulhatnak, a mely a kérésnek méltánylást igénylő esetekben helyt fog adni.

Ausztria püspökei hír szerint már megtették előterjesztésüket az eddigi állapot változatlan fentartása iránt és valószínű, hogy a magyar püspöki kar is a státus quo fentartását fogja kérelmezni, vagy legalább a főünnepek másodnapjainak és Szent István király ünnepének a megtartandó ünnepnapok között való meghagyása iránt tesz előterjesztést.

A jelenleg érvényben levő ünnepek száma nem sok és a főünnepeket, a karácsonyt, husvétot és pünkösödöt másodünnepek nélkül már ugyszólván elképzelni sem tudjuk magunknak.

Ezzel szemben tény az is, hogy egyes országokban, különösen a hol a nem kath. vallású lakosság túlnyomó többségben van és ahol ennél fogva a kath. ünnepnapok megülvése nem olyan általános, mint nálunk, a kath. vallású lakosság kárt szenved a saját ünnepeinek nagyobb gyakorisága folytán. Ezt a kárt főképp a kereskedők, iparosok és napszámosok érzik meg. — Ez indította a pápát a fentebb említett rendelet kibocsátására, a mely azonban bölezen számot vet az egyes országok, sőt egyes egyházmegyék viszonyaival.

Hymen. Bellusi Baross János illavai főszolgabíró örök hűséget esküdött Kempka Alice Alexandrának, rakoszi Kempka Mihály lovag leányának Nagyjókán.

Szabó János cigeli tanító nőül vette Ruizsl Teresit, Ruizsl József nyug. kántor-tanító kedves leányát Nyitraivánkán. Az esketési szertartást Kútvaszer István apátkanonok végezte.

Kramarik Mihály, Bresztjenszky Benedek szántógép tulajdonos főgépező oltárhoz vezette munkaadójának kedves leányát Gabriellát Nyitraivánkán. Az esketést a menyasszony rokona Czeizel János beszterebányai spiritualis végezte. Ezen hymen hírrel kapcsolatban egyúttal helyreigazítjuk lapunk mult számában „Lopás egy lakodalmon” cím alatt közölt hírlinket, még pedig nemcsak a vőlegény személyét illetőleg, de a nászvendégség lefolyását illetőleg is. Mert bár a lakodalmon tényleg lopás történt, a vendégek étellel és itallal fényesen és bőven el voltak látva s a fiatalság a felséges nyári éjen két hatalmas eséplőgépre szerelt acetelin lámpák nappali fénye mellett a jóhírű Koszoru Vince nyitraivánkai cigányprimás zenekarának kitűnő játéknál ropta a táncot. A vendégek között az eskető lelkészen kívül ott láttuk Drexler Ignác esperest, az eskető lelkészt, Polónyi Lajost és nejét, a helybeli plebánost és tanítót családjával, Német-próna biráját és számosakat.

Városi közgyűlés. Nyitra város képviselőtestülete f. hó 20-án tartotta július havi rendes közgyűlését Tóth Lajos polgármester elnöklété alatt.

A napirend során Vajda I. a köztisztviselési állapotokat tette szóvá és sürgette a város egyes helyein felhalmozódott szemétnek gyorsabb eltakarítását. — A polgármester kifejtette, hogy a jelenlegi városi közegek nagyobb tevékenységet nem képesek kifejteni a köztisztviselés terén, de gondja lesz rá, hogy az állapotok e tekintetben fokozatosan javuljanak.

A képviselőtestület virilis tagjai között két hely üresedett meg, melyeknek egyikét a nyitrai nagyobb papmevelőintézet, a másikat pedig a Zamoyski-féle ház tulajdonosa foglalja el, a ki Filberger Vilmost bizta meg jogainak gyakorlásával. Az építészeti szakosztályba Hinfner János választott be.

Kállai Armin felhívta a polgármester figyelmét arra, vajjon nem lehetne-e Nyitra és Léva, továbbá Nyitra és Aranyosmaróth között állami autójáratokat létesíteni, a mi a város forgalmának emelésére szolgálna. A polgármester tanulmány tárgyává teszi a dolgot.

A zabori és lukamajori iskolák építésére vonatkozó és Tomaschek János nyitrai építész-szel megkötött szerződést a képviselő-testület jóváhagyta. Az építési költség 29,400 korona, melyhez még a telkek vételára járul, a mi 2400 koronát tesz ki.

Az állatorvosi teendőik végzésére a tanács Wiener Jakab okl. állatorvost helyettesítette.

A zabori és lukamajori iskolák gondnok-ságába megválasztottak: dr. Babó Tivadár, Bócz Antal, Boxhorn Vilmos, Mihálik József,

Riszner Károly. A gondnokság elnöke a polgármester lesz.

A gyepmesteri szolgálatra és az ürülék-kihordásra nézve a közgyűlés jóváhagyta a Lukácsik Jánossal megkötött egy évre szóló jegyzőkönyvi megegyezést, melynek értelmében Lukácsik 1400 korona fizetést és szabad lakást kap, a szolgálat végzéséhez szükséges felszerelést a város szerzi be és az a város tulajdonát fogja képezni. A beruházási költség 5500 koronára van előirányozva, melyet a város az ápolási alapról kölcsön vesz. Az összes díjakat a város fogja szedni, ebből a tanács véleménye szerint körülbelül 10,000 korona tiszta jövedelme lesz.

A méntelepi trágját, a városi szemetet és az ürülék anyagot Gosztonyi Gyula nagybirtokos vette bérebe 2500 koronáért.

A közbiztonság tárgyában a közgyűlés érdemleges határozatot hozott, a mennyiben egyhangú névszerinti szavazással kimondotta, hogy a közbiztonság érdekében a Kálvária-hegy déli lábánál épít fel s erre a célra a nyitrai székes káptalan kezelése alatt levő alapítványi földekből 3 magyar holdat szerez meg 7200 korona vételáron. Az építésre törlesztéses kölcsönt vesz fel és egyúttal lépéseket tesz aziránt, hogy az új vágóhid területén marhavásárok tartása engedélyeztessék és vasuti megállóhely létesíttessék.

Schiller Henrik köztérberlete 10 koronáról 20 koronára, Horeczky Samu köztérberlete pedig 30 koronáról 60 koronára emeltetett fel.

Temetőfelügyelőnek a közgyűlés Kemény Ferenc pénztári alkalmazottat választotta meg, a kinek járulékat ezen a címen 120 koronába állapította meg.

Meghívó. A nyitrai ker. szociális egyesület július 23-án vasárnapon d. u. 4 órakor gyűlést tart. Tárgysorozat: 1. A keresztény szocialista mesterek s vállalkozók orsz. szövetségének nyitrai helyi csoportja. 2. A keresztény szociális fogyasztási szövetkezet. — Tisztelettel meghívja dr. Kaszala János elnök.

Uj pénztáros. Erdei Bertalan, a Nyitrai Hitelbank főpénztárosa a „Minerva” általános biztosító társaság pozsonyi kerületi felügyelőségének titkárává neveztetett ki. Helyébe Paulik Géza könyvelőt választották meg pénztárosnak.

Tandíjmentesség. A nyitrai Szántó-féle polgári iskolánál az 1911—1912. tanévre több tandíjmentes hely jön üresedésbe. Ez iránti folyamodványok augusztus hó 15-éig a t. városi Tanácshoz címezve az intézet igazgatóságánál benyújtandók.

Egy földink sikere. Schurmann Miksa 4 évvel ezelőtt a nyitrai főgimnáziumban érettségét tett, most pedig a bécsi képzőművészeti akadémia festészeti osztályának növendéke s mint ilyen tavaly a Gundeldíjat, ez idén pedig a br. Königswarterdíjat kapta. Ez idén főképp az a kitüntetés érte, hogy a bécsi képzőművészeti egyesület 50 éves fennállásának ünnepélyein, mint a bécsi képzőművészeti akadémia egyedül megválasztott képviselője május 19-én az udvarnál, 20-án a közoktatási miniszternél, 21-én a bécsi főpolgármesternél hivatalos volt. Schurmann Miksa fia Schurmann Gyula volt nyitrai megyei körjegyzőnek, ki már évek óta Nyitrán lakik és a pénzügyigazgatóság hivatalában működik. Schurmann Miksa a szünidőt itt Nyitrán szüleinél fogja tölteni.

A nyitrai irgalmas nővérek templomának úgy belső, mint külső megújítása közeledik a befejezéséhez. A torony keresztje és az oldaltornyok gömbjei új fényben ragyognak, megmarányozásuk jól sikerült. Uj bádorfedelet is kaptak a toronyok, melyek most már ujra dacolhatnak a viharok rohamaival. De a közönséget leginkább a belső díszítés érdekelheti, mert ez az, mely a közadakozás révén befolyt összegből fedeztetik, míg a külső munkálatok költségeit az intézet alapja viseli. Ma-holnap eltűnnek az állványok a templom belsejéből s látható lesz a boltozat és a falak derűt és díszfényt sugárzó képe. A boltozatot átszelő ívek elein arany csíkok futnak végig s a belső homlokkal két oldalát vékony vonalú és arany sávokkal szegélyezett festés emeli ki az alapszín egyformaságából. — A templomra befolyt újabb adományok a következők: Egy szegény leány Isten nevében 14 kor., Boszniaiból 6 kor. 6 fill., Holba M. 5 kor., Szmida Kálmán által 20 kor., Kochanovszky Ilona Szalakus-

ról 20 kor., Kondor István 10 kor., Szlamka Károly Zayugrócz 3 kor., Fasching H. gyűjtése 20 kor., Fiebig Alajos 10 kor., Kútvaszer Imréné 5 kor. Összesen 113 kor. 6 fill. — Hozzáadva a lapunk ez évi június 25. számában kimutatott 9789 kor. 29 fill.-hez, lesz 9902 kor. 35 fill. — Isten fizesse meg!

Változások a kegyes-tanítórendben. A kegyes-tanítórend kormányja Magyar Gábor rendfőnök elnöklésével a jövő iskolai évre a következő változásokat állapította meg: Lévára megye Vándor József és Néder Gyula, Privigyére házifőnökek és igazgatónak Szegess Mihály, tanárnak pedig Csász Imre, Nándor Béla és Wolf János, Sátoraljaújhelyre Cserhelyi Sándor, Trencsénbe Peckl Mihály.

Iparosok nyári mulatsága. A nyitrai városi ipartestület előjárósága zászlószentelési ünnepélyének évfordulója alkalmából az elagott és munkaképtelen iparosok javára, valamint házalapjának gyarapítására f. évi július hó 16-án a nyitrai sörkertben nyári mulatságot rendezett, mely a rendezés némi hiányaitól eltekintve, mi azonban a rendezőség mulasztásának fel nem róható — végeredményben jól sikerült.

Mint minden évben, úgy ezen alkalommal is számosan hozzájárultak a mulatság sikeréhez felülfizetésekkel. Nevezetesen felülfizettek: Kútvaszer István és Morton József urak 10—10 kor. özv. Fekete Istvánné 7 kor. Rauseher Ernő és Tamási János 5—5 kor. Jeszenszky Alajos, Lengyel Lajos, Kram Antal, Széchényi Sándor, Unzeitik József, Ott András, 4—4 kor. Gábmayer Miklós, Juhary Károly, Suchala Ede, Bacsa János, Mandák Mihály, Singer Mór, Jeney Kálmán 3—3 kor., dr. Egressy Sándor, Ronchetti Oszkár, Verebely Géza, Harmat Endre, ifj. Suchala János, Suchala Gábor, Gabula Gábor, Jankovics Mihály, Schönfeld k. a. Holla István, Zelinka Emil, Nágel Dávid, Talányi N., Mokosinyi Géza, Mühlhauer Károly, Tucsny István, Kalus István, Tucsny Ferenc, Kurtek Lőrinc, ifj. Bacsa István, Stetka Teofil 2—2 kor., Szimida Kálmán, Riszner Gyula, Kanturek Lajos, Linczmayer Antal, Surda György, Sovanyecz János, Furda Sándor, Stiff Gyula, Oravszky Géza, Fischeff Béla, N. N., Weigl Antal, Csernyák József, Klimácsik Gyula, Kostyál János, Schniezer R. Gudmon Gyula, dr. Deutsch Izidor, Gresehner János, Suchala János, Sztár János, Tauszig Ignác, Csulák Lajos Gürtelschmidt Károly, Cserven I., Jankovics Ferenc, N. N., tanár, Valasek Mihály, Felix Rezső, Bellák József, Felix Ferenc, Haesko János 1—1 kor. és N. N. 20 fillért.

Fogadják ezen nemes szívű adakozók az előjáróság hálás köszönetét. A hölgyeknek szíves és eredményes közreműködéséért hasonlóan köszönetét nyilvánítja s egyúttal az esetleg felmerült hiányosságokért a nagyérdemű közönség jóakaratu elnézését kéri

az ipartestületi előjáróság.

Kolera Privigyén? A mult hét derekán a fővárosi lapok megírták, hogy Bresztyenszky Kálmán volt orsz. képviselőhöz Privigyére megérkezett az anyósa Grácból, aki kevéssel megérkezése után koleragyanus tünetek között megbetegedett. A privigyei főbíró az esetről jelentést tett az alispánnak, aki küldte dr. Biringer Ferenc megyei főorvost az eset megvizsgálására. A főorvos intézkedett, hogy a beteg váladéka Budapestre küldessék fel a bakteriológiai intézetbe. A buzgó privigyei főbíró pedig Bresztyenszky házat és az egész családot zárlat alá helyezte s a házat csendőrökkel őriztette. Privigyén ugyanis a mult évi képviselőválasztás óta a közigazgatási bölcsesség a karhatalom kirendelésében kulminál. A bakteriológiai intézet megejtve a vizsgálatot megállapította, hogy a fenforgó esetben

koleragyanus tünetnek híre-hamva sincs és erről azonnal táviratilag értesítették a privigyei főbíró és a belügyminisztert, akinek most már hivatalosan kellene konstatálnia, hogy Privigyén igen is vannak koleragyanus tünetek, de a — közigazgatásban.

Megkeresztelkedés. Ünnepeles szertartás folyt le f. hó 9-én a nagytapolesányi plébániatemplomban. Ekkor vette föl a helybeli kórház ápolónője Strauber Cili a keresztiséget. A szertartást Német László kórházi lelkész végezte, keresztszülők Pokorny János építőmester és neje voltak. Az ujonnan keresztelt áhitata s főleg első áldozása sok szemet töltötte meg könnyekkel.

Halálozások. Matuss Rezső nyugalmazott nagyhelvényi plébános hosszú szenvedés és a haldoklók szentségeinek többszöri ájtatos felvétele után folyó hó 18-án éjjel után 1 órakor, életének 69-ik, papságának 43-ik évében esendesen elhunyt. A boldogultnak hült tetemei f. hó 20-án Bánban helyezték örök nyugalomra.

Salvendy Lipót nyitrai vaskereskedő f. hó 15-én 53 éves korában elhunyt Wienben. Salvendy több helyi egyesületben bizalmi tiszteletet töltött be. Tagja volt a pozsonyi kereskedelmi és iparkamarának és az osztrák magyar bank helyi fiókjánál a váltó bírálói tiszteletet töltötte be.

Boxhorn Illés, Boxhorn Vilmos keresk. tanácsos atyja, f. hó 17-én 84 éves korában elhunyt.

Nyugodjanak békében!

Meghívó. „Nyitra és vidéke szent Zórádról nevezett temetkezési egyesületének” tisztelet tagjai, 1911. évi július hó 23-án délelőtt 11 órakor a nyitrai kath. Legényegyesület helyiségeiben (Piarista-utca 22. sz. a.) tartandó rendezési közgyűlésre tisztelettel meghívottnak. Nyitra 1911. július hó 10. Szmida Kálmán esperes-plébános, e. m. elnök. Tárgysorozat: 1. Az egyesületi m. elnök megnyitó beszéde. — 2. Egyesületi elnök válasza. — 3. A pénztáros beszámolója az egylet vagyoni állapotáról, illetve 4. a számvizsgáló-bizottság jelentése alapján adandó felmentés. — 5. Esetleges indítványok tárgyalása. Figyelmeztetés. A közgyűlés napján, d. e. 10 órakor a kegyesrendiek templomában szent mise fog tartatni, melyet szentbeszéd előz meg. Felhívottnak ennél fogva egyletünk tisztelet tagjai, hogy a szentbeszédén és misén testületileg megjelenni sziveskedjenek.

Alsóbodok szerencsége. A mily gyakori dolog a sorsjegy vásárlás és a sorsjáték, olyan ritka egy-egy főnyeremény. Alsóbodok község azonban szerencsés kézzel választotta meg a sorsjegyeit, mert az egyikkel egy főnyereményt ütött meg, amely egy 20,000 korona értékű ékszerből áll. Bár a község az ékszerért a névleges értéket nem kapja meg, mégis körülbelül 15 ezer koronára számíthat, amit a község valamely hasznos közintézménybe fektethet be.

Meghívó. A F. M. K. E. központi igazgató választmánya Nyitra, 1911. július hó 29-ik napján d. u. 3 órakor, a vármegyeháza I. emelet 21. számú termében rendezésé négyedese gyűlést tartja, a melyre a központi igazgató választmány tagjait szerencsénk van meghívni. Tárgysorozat: 1. Elnöki előterjesztések. 2. Időszaki jelentés. 3. Elhunyt tagok. 4. Új tagok. 5. Az 1911. évi közgyűlés. 6. Az egyesületi óvszabályzat módosítása. 7. A Repcsik és Laky hagyatékok. 8. A központ, valamint a választmányok és óvodák 1910. évi zárószámadatai és 1912. évi költségvetések. 9. A málnapataki óvóépület ügye. 10. A közgyűlés által kiadandó tanítói jutalmak s ezzel kapcsolatosan egy tanuló jutalomdíj ügye. 11. A nyitrai óvoda fejlesztése. 12. A korosi óvoda fejlesztése. 13. Több könyvtárkezelő megjutalmazása. 14. Analfabéta-tanfolyamok. 15. A peszéri állami iskola gondnokságának, Zólyom

város tanácsának, a lévai kereskedő ifjak társulatának, valamint a zólyomi választmányoknak kérelmei népkönyvtárak engedélyezése iránt. 16. Garamnémetfalva község kérelme, melyben könyvtári hozzájárulásának elszámolása alól fölmentést kér. 17. A chinoráni daloskör kérvénye daloskönyvek engedélyezése iránt. 18. A nyitrai állami iskola és Velesey Antal kolosi plébános magyar énekes- és imakönyveket kérnek. 19. Gyarak község iskolaépítésre kér segélyt. 20. Az alsószőlősi ifjusági egyesület anyagi támogatást kér. 21. Az ojbányairtványi iskola az idegennyelvű iskolások budapesti utazására segélyt kér. 22. A Hazafias Olvasmányokat Terjesztő Egyesület segélyt kér. 23. Mártonfalva község a könyvtár számára szekrény engedélyezését kéri. 24. Lipcsik Tamás tagsági kötelezettsége alóli fölmentését kéri. — Nyitra, 1911. július 14-én. — Dr. Gyürky Geyza tb. elnök, ügyvezető alelnök. Clair Vilmos főtitkár.

Leeset a fáról. Peschát vitthőszeszgyári gépész Rezső nevű fia cseresznyét szedett, még pedig gyerekek módjára meglehetősen merészen és megdölgötlenül. Meg is adta az árát, mert a fiu alatt eltört az ág s ő földre hullva összetörte mindkét kezét s bezuzta az állkapcsát.

Összeesett az utcán. Kedden reggel egy ismeretlen vidéki asszonyt hirtelen rosszul fogott el a Városháza téren és összeesett az utcán. A rendőrök a városházára vittek, ahol rövid idő múlva kiszenvetted. Az orvosi vélemény szerint szívzselhűdés érte. Kiletét mindezeig nem bírta a hatóság kinyomozni.

Körözött artisták. Nyitra vármegye alispánja elrendelte Wertheim János költőtanácsosnak és nejeének született Schwarz Vilma vándorlovassnőnek a köröztesését. Az artisták hír szerint különváltak élnek. Egyben megkereste a hatóságokat, hogy feltalálás esetén őket jegyzőkönyv mellett külön-külön hallgassák ki úgy származási, családi, mint állampolgársági viszonyokra nézve. Hogy mit követett el az artista pár, arról hallgat a krónika.

Eltűnt parasztleány. Masicza Mihály mezőkeszi 20 éves legény júl. 2-án születőltől eltávozott s azóta nem került meg. A csendőrség napok óta keresi a határban, de nem birt nyomára akadni.

Betörés. A nyitrai munkásbiztosító-pénztárban f. hó 14-ről 15-re virradó éjjel betörők jártak. A tisztviselők asztalfiókjait felforgatták és onnan több apróbb tárgyat és néhány korona pénzt elemelek. A pénztár vagyonát nem bántották. Hogy kik voltak a jó madarak, nem tudni. A rendőrség nyomoz utánok.

Szélhámos vigéc. Karpelesz Lajos foglalkozás nélküli egyén, ki számos esinje miatt ki van tiltva Nyitra város területéről, a napokban különféle ürügy alatt mintegy 140 koronát esalt ki egy ismert helybeli fiatalembertől. A pénzt pedig eldorbézolta kétes hírű hölgyek társaságában. A jeles alakot a rendőrök letartóztatták és a nyitrai kir. ügyészséghez kísérték.

Megbüntetett tejhamisító. Politzer Károly nagykeri gazdálkodót, a budapesti VI. ker. előjáróság tejhamisítás miatt 500 korona bírságra s a költségek megtérítésére ítélte. A fél az esetleges börtönbüntetését kikerülendő, az ítéletben megnyugodott.

Verekedés a folyó partján. Mult szombaton este fürdés közben Zuck Gyula pártutcai lakos a Suchala-féle malomnál összeverekedett több fiatalemberral. A verekedés hevében Zuck botjával oly hatalmasat csapott Goldmann kárpitos segédjének arcába, hogy az összeesett a helyszínén. Összevázott arecal hagyta el később a kárpitos-segéd a csatateret. Zuck ellen állítólag nyomban megtette a feljelentést.

"ZENIT" ASBEST-PALA

Nyitra és vidéke részére LINKENBERG JÓZSEF vaskereskedőnél, Nyitra, Pár-utca 22. Telefon 66.

A vezérképviselő elvállal a „Zenit Asbestpala r.-t., Puhó Kucskó” nevében teljes épületek fedését, tehát szükség esetén régi zsindelyes, eserepfedelű, vagy szalmával fedett házak tulajdonosai forduljanak ide **árajánlatért** és mintalapért (díjmentes). — Több vagon az árúból és mindennemű építőanyagból állandóan raktáron tartatik

Elgázolás. Fát fuvarozott f. hó 11-én Hruska János krenesi lakos, mi közben a szekér mellett haladva megbotlott s a fával terhelt szekér összetörte a ballábát.

Nagyon sokféle hashajtó van, de ezek között nagyon kevés, mely az orvosok részéről követelt minden kivánalomnak teljesen megfelel. Ilyen a természetadta **Ferencz József** keserűviz, melynek számos vegyi vizsgálata bebizonyította, hogy só-tartalma az összes keserűvizek közt a legnagyobb. Kénsavas nátron és kénsavas magnesium tartalma jóval több s éppen ez a két só gyakorol első sorban jótékony hatást a belekre. Azokra nézve, akik megzavart emésztésük miatt folytonosan kénytelenek hashajtószereket használni, az igazi Ferenc József-keserűviz valóságos jótétemény. Hatása enyhe, de megbízható és hosszabb használatnál sem marad el soha. Kapható a fűszerkereskedésekben és gyógytárakban.

Betörés egy ékszerüzletbe. Póstyénből írják lapunknak, hogy szerdán éjjel betörők jártak Weissmann Dávid ottani ékszerész üzletében. Az üzletbe a szomszédos fényképész üzleten át hatoltak be az ékszerboltba, a melyet álkulesesal felnyitottak. Weissmanntól több ezer korona ára ékszert raboltak el és a lopott tárgyakkal az éj sötét leple alatt odébb álltak. A csendőrség nyomozza a tetteseket.

Eltűnt a munkáskórházból. Schön József marosvásárhelyi nyomdász, f. hó 6-án felvételre jelentkezett a póstyéni munkás-kórházba, de még az nap este nyomtalanul eltűnt az intézetből. Schön állítólag üldözési mániában szenved és ennek befolyása alatt szökött meg a kórházból. A póstyéni főszolgabíró utasítására a csendőrség a környéken mindenféle kutat a szökevény után.

Megszökött elmebeteg. A nyitrai vármegyei közkórházból Kondé Flóris pogrányi lakosnál családi ápolásban elhelyezett Balogh Lajos nevű elmebeteg július hó 5-én reggel 7 óra tájban megszökött. Dr. Babó Tivadar kórházi igazgató felkéri a Pogránynyal szomszédos községek elöljáróit, hogy feltalálás esetén a szökevényt a nyitrai közkórházba szállíttassák be.

CSARNOK

Nagy- és Kisörvistyé története.

— Hely- és művelődéstörténeti tanulmány. —

Oklevelek alapján írta: Follajtár József.

XV.

Oklevelek.

7.

Wenzel Gusztáv: „Nyitra vármegyének XV. századbeli vámhelyei.” Értekezések a történet-tudomány köréből.

Említve 1429-ben. „Swrysthy” néven, hol a leíró S-nek írta az E betűt.

8.

1591. június 22. Nagyörvistyé.

Hodossy Katalin férjezett Vermes Andrásné a közte és testvére Hodossy Miklós között 1561-ben történt osztály alkalmával neki jutott résznek a felét 32 évre elzalogosítja 256 forintban.

Eredeti, papír. Saját gyűjteményem. (Tót)

9.

1622. szeptember 5.

Thurzó Szaniszló panaszára Bossányi Boldizsár nyitrai alispánja vizsgálatot rendel Telegdy János nyitrai püspök, Nádasdy Pál, Ocskay Imre, András és István ellen, mivel azok Dubové patak partjait széthányták és ez által a Póstyén felé eső malmoktól a vizet elvonták.

Eredeti, papír. Magyar nyelvű. O. L. Neoreg. A. 475/38.

10.

1616. április 1.

Komjáthy Menyhért és neje Henez Magdolna 8 forintért zálogba vetik örvistyéi malomrészüket Ocskay Gáspárnak.

Én, Komjáthy Menyhért és feleségem Henez Magdolna valljuk az my levelünknek rendiben és adjuk mindeneknek tuttára az kiknek illik, hogy Mi néminemő nagy szükségünkben tettük zálogba az Nagi-Örvistyéi Malombeli portiókat, minden jószágával, malombeli beöcivel és Vámnélkül való örléssel és..... Nemzetes Ocskay Gáspár uramnak nirole magyar forintba az conditióval, hogy valahányszor eő Kgmének az megnevezett Nirole forintot megadhatjuk eő Kgmé tartozzék megh ereztény az malmoth. Az Evictiót is penigh magunkra felvevén tartozunk eő Kgméth mindenek ellen megh oltalmazny. Ennek nagyobb bizonságára és erősségére attham pecsétes levelemeth kezem írásával megerősítvén. Az vitézlő Hodossy Bálint és Hodossy György eleöth.

Actum in Ocskó prima die Aprilis Anno 1616. Idem qui supra, manu proprio. Coram me: Valentino Hodossy. Coram me Georgio Hodossy. — Eredeti O. L. Neoreg. A. f. 532. Nr. 28.

11.

1635. március 29.

Zsambokrétty Ferenc és Ocskay Mária 65 forintot vesznek fel kölesön Ocskay Ferenc-től és annak biztosítására lekötik Nagy-Örvistyén levő Koeska nevű zsellérüket.

Én Zsambokrétty Ferenc és Ocskay Mária valljuk ez levelünknek rendiben és agyuk mindeneknek az kiknek illik, hofi mi az Urmeny jobbagi helyünk a kit Ocskay Gáspár uram nekünk zálogban adott, annak kiváltására vettünk fel az nemzetes Ocskay Ferenc Uramtul az Nagi-Örvistyéi Koeska neveő zsellérünkre hattvan ött magyar forintot jó pénzt, illy okkal valamikor my, avagi az my maradékunk eő Kgmének le tesszük ezen hatvan ött forintot jó pénzt, eő Kgmé Ocskay Ferenc uram és az eő Kgmének maradéki tartozzanak

felvenny minden pörpatvar nélkül. Maghunkra vevén az Evictiót ha eő Kgmé megh nem maradhatna azok hasznában annyit éő jószágunkot úgy mint mi fl. 65. cum uno indice nobilium et iurato Comitatus Nitriensis penes Commissionem eiusque Vicecomitis elfoglalhassa, kinek nagjobb erejire adom ezen levelönket mi kezünk és pecsétönkkel erősítve.

Datum in Petsan die 29. Marty Anno 1635. Franciscus Zsambokrétty. Maria Consors Stephani Zsambokrétty.

Kivül: fassio super Inquilino Kochka in possessione Nagyörvistyé in flor. 65.

Eredeti O. L. Neoreg. A. fasc. 533. Nr. 44. 12.

1639. március 29.

Eszterházy Miklós nádornak Eszterházy Farkas részére adott donációs levélből.

... que numerum triginta duarum sessionum colonialium non excederent et alias Egregio Francisco Ocskay praefuisse, sed per notam infidelitatis eiusdem, in quam idem ex eo, quod Dei et hominum timore postposito, legibusque patriis vilipensis, diabolico, ut credi par est, impulsus furore, Egregium Christophorum Ocskay, fratrem suum carnalem et uterinum, usque copiosam sanquinis effusionem sauciasset, ac vulnerasset, per hocque manus suas fraterno sanguine commaculasset... etc.

Eredeti O. L. Neoreg. A. f. 534. Nr. 48. 13.

1651. március 10.

Nyitra megye alispánja Zay László panaszára Krakován és Osztró községek lakóit eltöltatja a Pánská Luka nevű réten való legeltetéstől stb.

Anno 1651. die 10. Martii. Én Iwanóczy Pál Nittra Vármegye szolgabírája és Szolesányi Miklós ezen Vármegyei hiteles esküttje mentünk ki Nemzetes Kereszthury László uram, Nemes Nittra vármegyének Vice-Ispánjának Comissiója mellett Tekintetes és Nagiságos Zaj László uram Instantiájára Krakován és Osztró nevű falukban, meliek ezen Nittra Vármegyeiben vannak, és ez Commissionak Continentiája szerint, elsőben inhiáltuk Krakovany incolacot, Stefanyoviez Stefan ott való

A nyitrai Iparbank áru- és gép-osztálya.

Van szerencsénk a t. gazdaközönség b. tudomására hozni, hogy az inézetünk által ujjonnan létesített **áru- és gép-osztály** mintaraktárát folyó hó 15-én a Bottyán-utcával szemben (előbb: felső Guttmann söresarnok) megnyitottuk.

Ezen osztálynak létesítésével nemcsak vármegyénk gazdaközönségének vélünk hasznos szolgálatot tenni, hanem a hazai ipar gyakorlati pártolásának nagy nemzeti gondolatát is előbbre vinni óhajtjuk.

A modern gazdasági gépek és eszközök iránt napról-napra fokozódó kívánalmak, valamint a velünk összeköttetésben álló gazdaközönségnek azon óhaja, hogy összes mezőgazdasági gépszükségletük általunk nyerjen kielégítést, arra készítettek bennünket, hogy a legelső versenyképes hazai gépgyárakkal lépünk összeköttetésbe.

Géposztályunk a világ piacán első helyen álló

M. Kir. Államvasutak Gépgyárának gyártmányait hozza forgalomba.

Az említett gyár készítményei a tökéletesség legmagasabb fokán állanak és általánosan ismeretes, hogy azok a külföld hasonnemű gyártmányaival a versenyt minden tekintetben kiálják.

A gondos kivitelért és a gyártmányok megfelelő működéséért teljes szavatosságot vállalunk; géprészek, melyek egy éven belül anyaghiba folytán eltörnek, díjtalanul újakkal lesznek kicserélve. Az általunk szállított gépeknek javítását szintén elvállaljuk. A gépeket a legelőnyösebb árak és a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett áll módunkban szállítani.

Megvagyunk róla győződve, hogy a t. gazdaközönség ezen, áldozatokkal járó törekvésünket méltatva, állandó megrendeléseivel elősegíteni fogja hazánk gyáriparának fellendülését.

Kelt: Nyitrán, 1911. évi május hó 16-án.

biró által az Kis-Eörvistyeyi réttől, az ki egieb iránt Úr-Rettjenek is hivatik és annak az rétnak paseuatiojajától és az szabad útnak, mely Krakovántól Kis-Eörvistyeyre viszen, annak elfoglalásától, arkolassától és gáthlássától. Item Osztrovijokot hasonlóképen inhiabialtuk Miszkovicz Wacszlav ott való eskütt pógár által, nem lévén otthon az biró akkor. Az tilalmas erdőben való fák és vessző vágásától. Zverniea ellenében való pazsitnak elfoglalásától és körül való arkolassától. Die vero immediate sequenti, videlicet 11 Marci. Ugyanazon föllül meghívt Viceispán uram Commissioja mellett, hasonlóképen mentünk mi Nagi Eörvistyeyre, meghívth Zaj László uram Instantiájára, az ki ezen Nittra Vármegyében vagion s azokat is inhibealtuk mind ott való nemes uraimokot s mind penigh az ott való incolákokot ugyanazon felül meghírt... alias úrrétjének paseuatiojajától Ondrejovich Miklós ott való polgár, Osztrovith Pál uram eő Nagisága szeghény embere által, és az nemes rendet Kantor Urbán által.

Jidem qui supra.

Eredetije O. L. Neoreg. A. 490. f. Nr. 12.

Telefon.

Dr. F. Miava. 1912. júl. 1-ig.
E. G. Szenicz. 1911. ápr. 1-ig.

2-3 középiskolát végzett ifjak, könyvnyomdász vagy könyvkötő tanulóknak :: azonnal felvételnek Huszár István könyvkereskedésében, Nyitrán.

Üzletvezetőnek alkalmas egyén kerestetik 1000 korona óvadékkal Bővebbet a kiadóhivatalban.

Egy teljesen jó karban levő 16 lóerejű, párisi gyártmányú automobil eladó. Bővebbet: JANCSA JÓZSEF kocsigyártónál VEREBÉLYEN. 120. 2-0.

3328/911. tlkvi szám.
Árverési hirdetés.
A kir. kinstárnak, Gáth Vince elleni 98 kor. és járuléka iránti végrehajtási ügyében a végrehajtási árverés: Úreg község 513. sz. betétében foglalt I. 1 sor, 3241/1a hrszámú, Kopanicze dülöben fekvő szántónak B 2. alatt Gáth Vince nevére írt $\frac{1}{36}$ részére 20 korona, az üregi 647. számú betétben I. 1 sorszámú, 163. hrszámú 42. sz. háznak B 7. alatt ugyanannak nevére írt $\frac{1}{3}$ -ad részére 266 kor., az üregi 647. szu. betétben I. 2-4 sorszu. 164. 165. 162. hrszu, a beltelekben fekvő kerteknek és a 18 sorszu. 3 szu betébeli közös legelőből járó $\frac{12}{1218}$ -ad résznek B. 7 alatt u. a. nevére írt $\frac{1}{3}$ -ad részére 77 korona, az üregi 647. szu betétben I. 5. 6. 7. 14. sorszu. 533. 534. 535. és 1683. hrszu Kangeriska

és Táboriszko dülöben fekvő szántóknak és rétnak, valamint az I. 19. sorszu 4. számú betébeli közös erdőből járó $\frac{12}{1218}$ résznek B. 7. alatt ugyanannak nevére írt $\frac{1}{3}$ -ad részére 962 korona,

végül az üregi 647. szu betétben + 1 sor 712. hrszu Styepnicze dülöben fekvő kertnek B. 7. alatt u. a. nevére írt $\frac{1}{3}$ -ad részére 71 kor. ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetett és ezek az igatlanok az 1911. évi szeptember hó 15. napjának d. e. 9 órakor Úreg község házában megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási ár $\frac{2}{3}$ -ad részét elérő, vagy azt meghaladó áron eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 20%-át vagyis 4 koronát, 53 kor. 20 fillért, 15 kor. 40 fillért, 192 kor. 40 fillért és 14 kor. 20 fillért készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban bánatpénzkép alólirott tlkvi hatóságnál vagy a kiküldött kezéhez letenni.

Az árverési feltételek a nyitrai kir. törvényszék tlkvi irattárában és Úreg község előljáróságánál tekinthetők meg.

Nyitrán, 1911. évi június hó 16-án, a kir. törvényszék mint tlkvi hatóság. Griell s. k. kir. törvényszéki biró.

A kiadmány hitelűl: **Vaida** kir. telekkönyvvezető.

121 1-1

123 1-1

Hirdetmény.

A nyitrai székeskáptalan gondnoksága alatt álló családi alapítványokban a következő helyek üresedésbe jöttek:

1. A **Bartakovics-féle alapítványban** a) egy fiú számára 320 kor. iskolai ösztöndíj; b) két leány számára a nagyszombati Orsolyarendű szerzetesnők nevelő intézetében két alapítványos hely.
2. A **Turóczy Imre-féle alapítványban** 2 fiú számára 300-300 kor. iskolai ösztöndíj.
3. A **Trajcsik-féle alapítványban** egy fiú számára 200 kor. iskolai ösztöndíj.
4. A **Símkó Antal-féle alapítványban** egy fiú számára 420 kor. iskolai ösztöndíj.

Az ezen alapítványok élvezését elnyerni óhajtók, az iskolai és leszármazási bizonyítvánnyal felszerelt kérvényüket augusztus hó 10-ig kötelesek a nyitrai káptalannál be-terjeszteni.

Vajda J. butorkereskedő Nyitra, Pár-utca 22. sz.

Modern butorok jó minőségben legolesobban kaphatók nálam pontos kiszolgálás mellett. **BUTORAIM** száraz anyagból, kitűnő iparosok által legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig jó ízléssel és a legnagyobb szakavatottsággal készülnek. **Nagy választék háló, ebédlő s szalon-szoba butorokban.**

Mindennemű réz-, nikkell- és vasbutor, veranda és kerti butorok. Iroda-, előszoba- és konyhaberendezések. Saját kárpitos műhelyem, ahol legmodernebb kárpitos és díszítési munkák szakszerűen és ízlésesen állíttatnak elő.

5. 19-30.

A nők legforróbb vágya szépnek lenni!

Ezt legkönnyebben érhetik el a Hajós-féle **ARADI „IBOLYA-CREME“** használatával. Meglepő gyorsan tünteti el **szeplőt, májfoltot, bőrvörösséget** és mindennemű más arctisztalanságot. **Egy tégely ára 1 korona.** Egy darab „Ibolya-creme“ szappan 70 fillér, egy doboz „Aradi Ibolya-Hölgypor“ 1 korona 20 fillér, egy üveg „Ibolya-tej“ ára 1.— korona.

Kapkató a készítőnél: **HAJÓS ARPÁD** gyógyszer-tárában Aradon és **KUBÁNYI ISTVÁN** úr drogeriájában Nyitrán, valamint az ország minden nagyobb gyógyszer-tárában, drogeriájában és továbbá illatszerek kereskedésében.

Vasuti menetrend

Érvényes 1911. május 1-től.

Nyitra—Érsekújvár. Nyitráról ind. 6:24, 7:37, 10:43, 12:49, 4:48, 10:40. Érsekújvárra érkezik. 7:37, 8:44, 11:46, 1:52, 6:00, 11:43.	Érsekújvár—Nyitra. Érsekújvárról ind. 4:16, 6:50, 9:52, 1:15, 4:49, 8:45. Nyitrára érkezik. 5:27, 8:00, 11:07, 2:21, 5:51, 9:51.
Nyitra—Ntapolcsány. Nyitráról ind. 5:42, 8:05, 11:42, 2:26, 5:56, 9:56. Nagytapolcsányba érkezik. 7:14, 9:22, 1:10, 3:45, 7:20, 11:15.	Ntapolcsány—Nyitra. Nagytapolcsányból indul. 4:27, 5:52, 9:23, 10:57, 3:11, 6:29, 9:15. Nyitrára érkezik. 6:19, 7:20, 10:37, 12:19, 4:33, 9:02, 10:31.
Ntapolcsány—Németpróna. Nagytapolcsányból ind. 7:21, 1:15, 7:24. Németprónára érkezik. 10:15, 4:04, 10:09.	Németpróna—Ntapolcsány. Németprónáról indul. 3:29, 12:18, 6:01. Ntapolcsányba érkezik. 5:54, 2:56, 8:54.
Nyitra—Lipótvár. Nyitráról ind. 6:46, 9:05, 4:01. Lipótvárra érkezik. 7:54, 10:11, 5:18.	Lipótvár—Nyitra. Lipótvárról ind. 8:30, 11:13, 6:27. Nyitrára érkezik. 9:53, 12:40, 7:35.
Lipótvár—Kutti. Lipótvárról ind. 5:22, 11:17. Kuttiból érkezik. 11:31, 3:20.	Kutti—Lipótvár. Kuttiból ind. 7:10, 1:00. Lipótvárra érkezik. 10:21, 5:28.
Nyitra—Radosna. Nyitráról ind. 7:21, 12:41, 7:30. Radosnára érkezik. 9:04, 2:09, 8:30.	Radosna—Nyitra. Radosnáról ind. 4:36, 10:13, 3:01. Nyitrára érkezik. 6:31, 11:41, 4:43.

PÉTERFALVI PAPIÁRNYÓ
OCEAN GGB.

LEGJOBB MINŐSÉGŰ
HAZAI
GYÁRTMÁNYÚ
OKMÁNY, IRÓ ÉS
FOGALMI PAPIROK

KAPHATÓK MINDEN JOBB
PAPIRKERESKEDÉSSEN

Birtok !!! eladás !!!

70 m. holdból álló szántóföldek úri lakházzal, szép gyümölcsös kerttel, fűtőszelű instructusszal együtt azonnal átvehető. Nyugalmasított tisztviselőknél igen ajánlható. :: Bővebbet

STERN MIKSA tulajdonosnál Somorján. 122 1-7

WEIGL ANTAL

PAPI- ÉS POLGÁRI RUHAKÉSZÍTŐ
NYITRÁN, MEGYEHÁZ-UTCA.

Ajánlja dús raktárát angol és hazai gyártású szövetekből és mindennemű

szőrmékből.

Készít úgy egyházi mint világi urak részére őszi és tavaszi

felöltőket,

téli és nyári idényre divatos

öltönyöket,

továbbá: reverendákat, cimadákat, biretumokat, mucetumokat, bundákat

stb. izlésesen, pontosan és a legjutányosabb áron.

Vidéki rendeléseket pontosan és a lehető leggyorsabban eszközöl.

9 28-52

„KOLLARIT“ bőrlemez a jelenkor legjobb tetőlemeze.

Egyedelárusító:
Bäck Márk és fiai
fakereskedők
Nyitra.

Állandó raktár aszfalt, kátránylemez és elszigetelőlemezből

63 19-39

Figyelem!

Megérkeztek:

Figyelem!

Friss lipói túró
Friss ementhali sajt
Friss gróji sajt
Friss szalámi (magyar)
Friss saláta olaj
Friss uborka ecetben
Friss borecet izletes
Friss ásványvizek

Raffia, kékkő, szőlőkötözőfonál,

finom zabori bor:

1 nagy üveg zamatos bor 45 kr.
1 nagy üveg zabori gyöngye 55 kr.
1 nagy üveg zabori rizling 60 kr.
1 nagy üveg zabori vörös 65 kr.
Üres palackok 5 kr.-ért visszavételnek.

PÉCS EDE kereskedő és szőlőbirtokos **NYITRÁN.**

83. 12-52.

Uri- és női- divatáruház

VEREBÉLY GÉZA DIVATÁRUHÁZA NYITRA, TÓTH VILMOS-UTCA 4.

T. C.

Ezennel szíves tudomására hozom, hogy Nyitrán 7 év óta fenn álló s jó hírnévnek örvendő

uri s női divatáruházamat

tetemesen megnagyobbítva, (az áruház területe 235 □-méter) f. évi augusztus folyamán megnyitom s az eddig követett szolid üzleti elvekkel tovább vezetve, a n. é. Vevőközönség b. megbízásait és személyes megjelenését szolgálatra készen elvárom.

Áruházam a következő új cik- keket veszi fel üzletkörébe:

Női felöltők és kabátok
Női kosztümök és aljak
Kész bluzok és pongyolák
Bébi ruhák és kabátok
Csecsemő-kelengyék
Férfi kelmék

Fiú- és leány-gyermek ruhák
Fiú- és leány-gyermek kabátok
Női s gyermek szőrmekészletek
Női, férfi- és gyermek-cipők
Utazási táskák, bőröndök
Sport ruházati cikkek

Felszólításra cégem szívesen küld mintákat és választékokat, továbbá jegyzéket mindazon cikkekről, melyeket áruházamban beszerezni lehet.

Cégem üzleti elveihez híven arra törekszik, hogy mindig a legújabbat, jot és izlésest, a lehető legjutányosabb áron nyújtsa a n. é. Vásárló-közönségnek.

Versenyképességének újabb tanujelét szolgáltatja a cég azon újítással, hogy t. Vevőinek, akik legkésőbb 30 napon belül egyenlítik ki számláikat, a rendes pénztári engedményen kívül, ha egy év alatt legalább 600 korona forgalmat érnek el, további 5% forgalmi jutaleket térít meg árukban.

Kegyeskedjék áruházamat nb. látogatásával megtisztelni s minden vételkötélzettség nélkül, a legnagyobb készséggel mutatok be bármely cikket, mely iránt érdeklődés mutatkozik.

Áruházamat adandó alkalommal szíves figyelmébe és partfogásába ajánlva, maradok

kiváló tisztelettel
Verebély Géza

**Nyitra, Tóth
Vilmos-utca**

45. 21-0.